

Türkiye ortalamasından fazla okuduğumu sanıyorum. (Ortalama yüksek olmadığı için övünülecek bir tarafı yok.) Yine de okumak giderek *boş iş* duygusu uyandırmaya başladı.

Kitaplar üzerinde *çalışmayı* seviyorum, ancak okumak, başından sonuna kadar bitirmeye çalışmak, sırf bitirmiş olmak için bitirmek, tabağındaki yemeğin arkandan ağlaması gibi kitabın ağlaması duygusu... Bunları biliyorum ve bazen kapıldığım da oluyor ama artık okuduğum kitaplarla övünecek yaşı geçtiğimi düşünüyorum. Birinin okuduğu kitapları bilmek bende hiçbir ilgi uyandırmıyor, *okumak* hayli pasif bir fiil. *Eh, ne olmuş* tepkisi.

Bir kitaba bakarken *hayatımda neyi değiştirebilir?* diye bakmaya başladım. Hayatımda, düşüncemde bir değişiklik yapmasını beklemediğim kitaplara o kadar da ciddi eğilmiyorum. Geçen Evelyn Waugh'un kitaplarından *Black Mischief*'e başladım. Birinci bölüm komikti, sonraki bölüm de idare ederdi ama bir noktadan sonra kitabın beni taşımadığını ve benden hizmet beklediğini hissettim. Belki zamanı vardır diye bir kenara bıraktım, belki de zamanı yoktur.

Büyümenin en kötü tarafı sizi *çarpan* kitapların azalması. Diamond'ın *Tüfek, Mikrop ve Çelik* kitabından etkilendiğimi hatırlıyorum ama *Collapse* o kadar etkilemedi, hatta bütün bölümler ilk bölümün tekrarı gibi gelmişti. Onun için herifin yeni kitabını pek merak etmiyorum. Geleneksel toplumlardan ne öğrenebiliriz? Tabiata saygı duymayı, insanları sevmeyi, aileyi, barışı falan diyordur herhalde. Bir şey öğrenemeyiz yani, geleneksel toplumların çoğuna girsek üç gün dayanamayız, Jared Diamond da dayanamaz.

Çarpmasını beklemediğim halde *çarpan 13 Things that don't make sense* gibi kitaplar da var gerçi. Şöyle bir bakınca sahte bilim edebiyatıyla dolu bir kitap gibi gelmişti ama içi bilgi yüklü ve temel bilimlere dair yeni bakış açıları kazandıran bir kitap bu. Uzunca bir özetini yazmak istiyorum ama tabii ki yazmak istediğim yüzlerce yazıdan sıra gelirse.

Okumanın insanı sorumluluktan kurtarmak gibi bir amacı var. Kendini *bir şey yapıyor* gibi hissetmek. Okuduğu kitabı üç gün sonra unutacağı halde, onun sayesinde suçluluğu yenmek mesela. En önemli faydası bu olabilir. Bir de kendini özel hissetmeye yarar. Hele herkesin okumadığı, bilmediği cinsten bir kitapsa.

Okumaya eski değerini vermeyişim bu sebepten. Önemli olan okumanın (veya yazmanın, koşmanın, çalışmanın, bilmenin) ne ürettiği, hangi noktadan alıp, hangi noktaya bıraktığı. Yer değiştirmek istemediği için okuyan, film seyredenden veya parkta tesbih çekenden o kadar da farkı yok.